

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U000419

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 16-01-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Харитонюк Орія Леонідівна

2. Orysia Kharytoniuk

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 052

Назва наукової спеціальності: Політологія

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Інституційні зміни процесів демократичної трансформації в Україні

Дата захисту: 23-02-2024

Спеціальність за освітою: 081 – Право, 061 – Журналістика

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 4376

Повне найменування юридичної особи: Волинський національний університет імені Лесі Українки

Код за ЄДРПОУ: 02125102

Місцезнаходження: проспект Волі, буд. 13, Луцьк, Луцький р-н., 43025, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Волинський національний університет імені Лесі Українки

Код за ЄДРПОУ: 02125102

Місцезнаходження: проспект Волі, буд. 13, Луцьк, Луцький р-н., 43025, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 11

Тема дисертації:

1. Вплив децентралізації влади на розвиток партисипативної демократії в Україні
2. Influence of decentralization of power on the development of participatory democracy in Ukraine

Реферат:

1. У роботі здійснено політологічний аналіз еволюції громадської участі у процесі впровадження реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні (на прикладі Волинської області) у період з 2014 р. до 2021 р. Незважаючи на збройну агресію з боку Російської Федерації, яка розпочалася у 2014 р., за допомогою членів громадянського суспільства, політиків, журналістів, міжнародних партнерів, громадян, саме в 2014 р., в Україні розпочалася реформа місцевого самоврядування та територіальної організації влади. Успішна реалізація децентралізаційної реформи, високий рівень політичної культури, розвинене місцеве самоврядування, активне громадянське суспільство – усе це в комплексі, зробить Україну сильним гравцем на міжнародній арені та унеможливить намагання Росії знищити українську незалежність. У зв'язку з тим, що в українському науковому дискурсі недостатньо досліджена роль громади як суб'єкта політичних відносин у процесі децентралізації влади, було важливо здійснити комплексний політологічний аналіз стану партисипативної демократії в Україні та впливу реформи децентралізації влади на її розвиток на прикладі Волинської області. Об'єкт дослідження – динаміка розвитку та механізми партисипативної

демократії в Україні. Предмет дослідження – вплив децентралізації влади на становлення, розвиток та перспективи партисипативної демократії на рівні територіальних громад в Україні: регіональний досвід. У межах поставленої мети, з'ясовано стан партисипативної демократії (демократії участі) в Україні; висвітлено яким чином децентралізація впливає на розвиток партисипативної демократії; охарактеризовано процес активізації територіальних громад у ході децентралізації влади на прикладі Волинської області; висвітлено роль політичних партій та інститутів громадянського суспільства в активізації демократії участі; а також проаналізовано чеський та польський досвід залучення громадян до участі у місцевому самоврядуванні та сформовано найкращі практики для України. Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що здійснено одну з перших спроб у вітчизняній політичній науці обґрунтувати вплив децентралізації влади на розвиток партисипативної демократії – необхідної умови формування громадянського суспільства в Україні. Зокрема, предметом розгляду та аналізу стали місцеві політичні інститути, політичні партії, інститути громадянського суспільства, політичні традиції. Вперше показано позитивний вплив реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади на розвиток партисипативної демократії на прикладі Волинської області. Проаналізовано, що було виконано відповідно до Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2016 – 2020 роки у питаннях розвитку демократії участі на локальному рівні. Встановлено політичну орієнтацію українського суспільства на громадоцентризм, який проявляється у схильності до самоврядування та самоорганізації та проявився українським суспільством у формі активного добровільного об'єднання громад, яке розпочалося у 2014 р. в Україні і проявилось під час російського вторгнення. Встановлено важливість стратегічного розвитку цифровізації послуг у територіальних громадах, зважаючи на досвід Польщі і Чехії. Сформульовано практичні рекомендації щодо розвитку інституційних підходів та інструментів демократії участі для України на основі аналізу партисипативної демократії на локальному рівні в Чехії та Польщі, що сприятиме наближенню місцевого самоврядування України до стандартів Європейської хартії місцевого самоврядування. Результати дослідження можуть бути використані органами місцевого самоврядування, політичними партіями, інститутами громадянського суспільства, органами самоорганізації населення, громадськими активістами, засобами масової інформації, вітчизняними та іноземними закладами освіти. Також, фактичний матеріал досліджений у роботі, можна використати при підготовці підручників та посібників із питань громадянської освіти, при викладанні курсів із суспільно-політичних дисциплін, при проведенні тренінгів, воркшопів, форумів та вебінарів з питань партисипативної демократії.

2. This paper represents a political scientific analysis of the evolution of participatory democracy in the process of implementing the Reform of Self-Government and the Territorial Organization of Power in Ukraine (about the Volyn region) in the period from 2014 to 2021. Despite the military aggression by the Russian Federation, which began in 2014, Ukraine began implementing the Reform of Self-Government and the Territorial Organization of Power thanks to civil society, politicians, journalists, international partners and citizens. Over the years, it is one of the most popular and successful reforms in Ukraine because it gives real opportunities for active civic participation and development of civil society. Only a high level of political culture, developed local governance, active civil society, all of it will make Ukraine a strong player in the international arena, and make it impossible for Russia to try to destroy Ukrainian Independence. Due to the fact that the role of the territorial community as a subject of political relations in the process of decentralization of power is insufficiently studied in the Ukrainian scientific discourse, it was important to conduct a comprehensive political analysis of participatory democracy in Ukraine and the impact of decentralization reform on its development on the example of Volyn region. The object of research is dynamics of development and mechanisms of participatory democracy in Ukraine. The subject of the research is the impact of decentralization of power on the formation, development, and prospects of participatory democracy at the level of territorial communities in Ukraine: regional experience. Within the framework of the goal is clarified the position of participatory democracy in Ukraine; highlighted how decentralization reform affects the development of participatory democracy; characterized the process of activation of territorial communities during the decentralization reform on the example of Volyn region; highlighted the role of political parties and NGOs in activation of citizens; also, analyzed the Czech and Polish experience of involving citizens in

local governance. Also, the best practices were formed for Ukraine. The scientific novelty of the results of the research is one of the first attempts in Ukrainian political science to substantiate the impact of decentralization of power on the development of participatory democracy – a necessary condition for the formation of civil society in Ukraine. In particular, the subject of consideration and analysis were local political institutions, political parties, civil society institutions, and political traditions. For the first time, the positive impact of the Reform of Local Government and Territorial Organization of Power is shown on the development of participatory democracy on the example of the Volyn region. It analyzed what was done in accordance with the National Strategy for Civil Society Development in Ukraine (2016-2020) in matters of the development of participatory democracy at the local level. The political orientation of Ukrainian society towards community-centrism was established, which manifests itself in the inclination to self-governance and self-organization and was manifested by Ukrainian society in the form of an active association of communities, which began in 2014 in Ukraine and manifested itself during the Russian invasion. The importance of the strategic development of digitalization of services in territorial communities has been established, taking into account the experience of Poland and the Czech Republic. Practical recommendations for the development of institutional approaches and tools of participatory democracy for Ukraine have been formulated based on the analysis of participatory democracy at the local level in the Czech Republic and Poland. It will contribute to bringing Ukraine's local self-government closer to the standards of the European Charter of Local Self-Government. The results of the research can be used by local governments, political parties, the institutions of civil society, civic activists, media, Ukrainian and foreign educational institutions. Also, researched information can be used in the preparation of textbooks and manuals on civic education, in teaching courses in socio-political disciplines, in workshops, forums and webinars on participatory democracy.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

1. Харитонюк О. Децентралізація 2016: перевірка виборами Волинської області. Гілея. 2017. Вип. 121 (№ 6). С. 226-229.
2. Харитонюк О. Адміністративне об'єднання громад – як завершальний етап децентралізаційної реформи в Україні. Вісник Дніпропетровського університету. 2017. № 5. С. 30-35.
3. Харитонюк О. Фінансова децентралізація як психологічний стимул розвитку громад. Регіональні студії. 2019. № 19. С. 60-63. DOI <https://doi.org/10.32782/2663-6170/2019.19.10>
4. Харитонюк О. Роль українського менталітету в процесі реалізації реформи децентралізації влади в Україні. Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії. 2020. № 1(7). С. 230-237. DOI: <https://doi.org/10.29038/2524-2679-2020-01-230-237>
5. Харитонюк О. Чеський досвід залучення громадян до участі у місцевому самоврядуванні. Регіональні студії. 2021. № 24. С. 89-93. DOI <https://doi.org/10.32782/2663-6170/2021.24.12>
6. Харитонюк О. Розвиток партисипативної демократії в епоху діджиталізації (чеський досвід для України). KELM (Knowledge, Education, Law, Managment). 2021. № 2 (38). С.77-82. DOI <https://doi.org/10.51647/kelm.2021.2.2.13>
7. Харитонюк О. Децентралізація влади як засіб від прокляття недореформування України. *Osobowość, społeczeństwo, polityka: матеріали шостої міжн. наук. –практ. конф. (м. Люблін, 11-12 бер. 2017 р.)*. Люблін.

2017. С. 16-18.

- 8. Харитонюк О. Проектний менеджмент як інструмент для залучення інвестицій у територіальну громаду. Всеукраїнські політологічні читання імені професора Богдана Яроша: матеріали VI Луцьк. Політолог. читань (м. Луцьк, 11 трав. 2017 р.). Луцьк. 2017. С. 120-122.
- 9. Харитонюк О. Примусове об'єднання громад України – як механізм децентралізаційної реформи. Регіональна політика: історія, політико-правові засади, архітектура, урбаністика: матеріали третьої міжн. наук. –практ. конф. (м. Київ, 22-23 лист. 2017 р.). Київ. 2017. С. 261-265.
- 10. Kharytoniuk O. Decentralizacja władzy jako czynnik aktywizacji społeczności terytorialnej – przykład Ukrainy. Dezintegracja i upadek ZSRR. W perspektywie ćwierćwiecza: międzynarodowa konferencja naukowa (Poznań, 7-8 grudnia 2017 r.). Poznań. 2017. S. 143-149.
- 11. Харитонюк. О. Розробка стратегій розвитку об'єднаних територіальних громад як протидія популізму. Регіональна політика: політико-правові засади, урбаністика, просторове планування, архітектура: матеріали п'ятої міжн. наук.-практ. конф. (Київ, 22 лист. 2019 р.) Київ. 2019. С. 167-170.
- 12. Харитонюк О. Розвиток громадянського суспільства в умовах реформування місцевого самоврядування України. Державотворчі процеси в Україні: реалії сьогодення: матеріали всеукр. наук. –практ. конф. (м. Луцьк, 24 квіт. 2020 р.). Луцьк. 2020. С. 99-103.
- 13. Харитонюк О. Децентралізація влади: вплив пандемії коронавірусу (COVID-19). Інновації 21 століття: матеріали п'ятої міжн. наук.-практ. інтернет -конф.(10 серп. 2020 р.). 2020. С. 95-97.
- 14. Харитонюк О. Юридичний аспект забезпечення прав жінок та чоловіків у місцевому самоврядуванні. Проблеми розвитку науки в контексті трансформацій суспільства: матеріали другої наук. –практ. конф. (28-29 серп. 2020 р.). 2020. С. 61-65.
- 15. Харитонюк О. Нігілізм політичних партій як основа деформації політичної культури громадян. Політичні партії і вибори: українські та світові практики: матеріали міжн. наук.-практ. конф. присвяч. пам'яті Юрія Шведа. (м. Львів, 28 лист. 2020 р.). Львів. 2020. С. 211-215.
- 16. Харитонюк О. Особливості застосування політичних технологій на місцевих виборах 2020 року. Всеукраїнські політологічні читання імені професора Богдана Яроша: матеріали X Луцьк. Політолог. читань (м. Луцьк, 16-17 квітня 2021 р.). Луцьк. 2021. С. 193-196.
- 17. Харитонюк О. Розвиток партисипативної демократії на прикладі чеського міста Ржічани (Říčany). Сучасні світові тенденції розвитку науки та освіти: матеріали наук.-практ. конф. (Полтава, 19 серп. 2021 р.). Полтава. 2021. С. 49-51.

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези; аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Малиновський Валентин Ярославович

2. Valentyn Y. Malynovskyi

Кваліфікація: д.політ.н., професор, 23.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2017-553X

Додаткова інформація:**Повне найменування юридичної особи:** Луцький національний технічний університет**Код за ЄДРПОУ:** 05477296**Місцезнаходження:** вул. Львівська, буд. 75, Луцьк, Луцький р-н., 43018, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів****Офіційні опоненти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Ротар Наталія Юріївна

2. NATALIA Y. ROTAR

Кваліфікація: д.політ.н., професор, 23.00.02**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-6430-3460**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича**Код за ЄДРПОУ:** 02071240**Місцезнаходження:** вул. Коцюбинського, буд. 2, Чернівці, 58012, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Голуб'як Наталія Романівна

2. Nataliia R. Holubiak

Кваліфікація: к. політ. н., 23.00.02**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0001-6021-5482**Додаткова інформація:** webofscience.com/wos/author/record/3072575;
researchgate.net/profile/Natalia-Holubiak; scholar.google.com/citations?user=1-jRGUAAAAAJ&hl=uk**Повне найменування юридичної особи:** Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника**Код за ЄДРПОУ:** 02125266**Місцезнаходження:** вул. Шевченка, буд. 57, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ярош Ярослав Богданович

2. Yaroslav B. Yarosh

Кваліфікація: д. політ. н., доц., 23.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8376-8979

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Волинський національний університет імені Лесі Українки

Код за ЄДРПОУ: 02125102

Місцезнаходження: проспект Волі, буд. 13, Луцьк, Луцький р-н., 43025, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шуляк Антоніна Миколаївна

2. Antonina M. Shuliak

Кваліфікація: д. політ. н., професор, 23.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5234-0758

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Волинський національний університет імені Лесі Українки

Код за ЄДРПОУ: 02125102

Місцезнаходження: проспект Волі, буд. 13, Луцьк, Луцький р-н., 43025, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові

голови ради

Бортніков Валерій Іванович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Бортніков Валерій Іванович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Ліповська-Маковецька Наталія Іванівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна